

Minőségjelentés

Erdei fatermékek termelése és készletváltozása (OSAP 1259/1)

1. Általános információk:

Adatszolgáltatók meghatározása:	állami erdőgazdaságok ¹ és egyéb erdőgazdálkodók
Kijelölt adatszolgáltatók száma:	522
Tényleges adatszolgáltatók száma:	360
Elektronikus beérkezés száma/aránya:	360 / 100 %
Nullás adatszolgáltatók száma:	127
A kérdőív adathelyeinek száma:	432
Adatgyűjtés módja:	kombinált (az állami erdőgazdaságokra teljes körű, az egyéb erdőgazdálkodók esetében mintavételes)
Gyakorisága:	éves
Tárgyidőszak:	2019
Beérkezési határidő:	2020. március 17.
Tervezett publikálás időpontja:	2020.06.30.

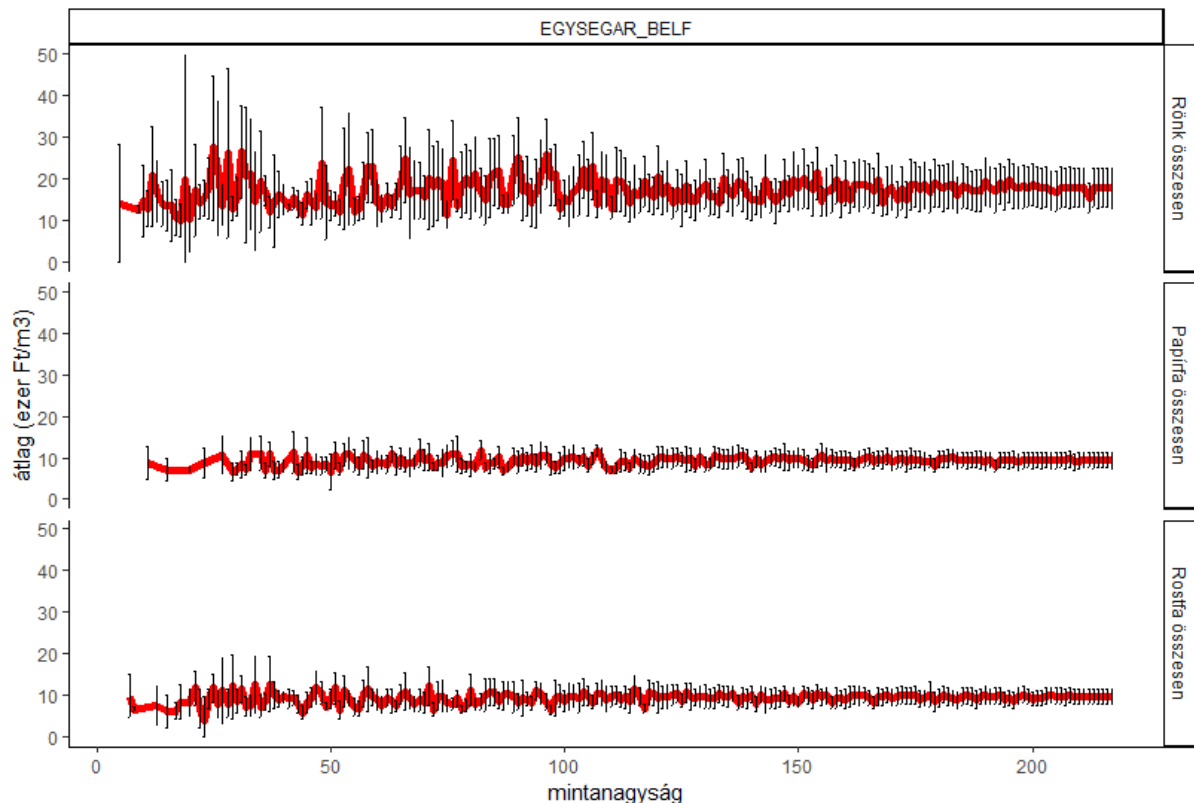
2. Az adatgyűjtés tárgyidőszaki minősége

2.1. Megbízhatóság

A beérkezett adatokat azok jóváhagyása előtt tisztítjuk. Ennek során változótipusonként megvizsgáljuk az adatok eloszlását, és statisztikai módszerekkel azonosítjuk az előforduló kiugró értékeket. Ezek leggyakoribb oka a nem megfelelő mértékegység használata, amit az adatszolgáltató megkeresése nélkül is javítani lehet. A kérdéses eseteket az adatszolgáltató megkeresésével tisztázzuk. A 1259-es számú adatgyűjtés során a beérkezett adatokat számos esetben korrigálnunk kellett (ennek számszerűsített értékét ld. lejjebb).

¹ A jelentésben közölt statisztikákban – a védett adatokkal kapcsolatosak kivételével – az állami erdőgazdaságok magukban foglalják a HM vagyongazdálkodó által művelt erdőket is.

Statisztikai értelemben az adatok megbízhatóságának két, egymástól független összetevője van: a pontosság (*accuracy*), ami az adatokban lévő torzítottságot, vagyis a szisztematikus hibát fejezi ki, valamint a precizitás (*precision*), ami az adatokban rejlő véletlenszerű hiba számszerűsítése. Mindkét típusú hibának számos oka lehet. Jelen esetben az adatok torzítottsága elsősorban akkor lenne feltételezhető, ha az adatszolgáltatónak anyagi érdeke fűződne ahhoz, hogy a ténylegesen kitermelt fatérfogathoz ill. árbevételhez képest tudatosan többet vagy kevesebbet jelentsen be. Ilyen érdek azonban nincs, hiszen az adatok csak statisztikai célra használhatók fel, hatósági eljárás azok alapján nem indítható.

1. ábra Egyes erdei fatermékek árbevételből számított átlagos egységárának a megbízhatósága a mintanagyság függvényében a magánszektor esetében. A konfidencia intervallumok 95 %-os megbízhatósági szintnek felelnek meg.

A véletlenszerű hibák főként a mintavételi hibára vezethetők vissza. A véletlenszerű mintavételi hibát konfidencia intervallum számításával lehet számszerűsíteni. (Állami erdőgazdaságoknál a mintavétel teljes körű, így mintavételezési hiba csak abban az esetben léphet fel, ha adott erdőgazdaság adott évre valamilyen oknál fogva nem közöl adott értéket). A konfidencia intervallum a megbízhatósági szintnek megfelelő valószínűséggel fed át² a kérdéses statisztika tényleges értékével. A mintavételi hibát a mintanagyság növelésével lehet csökkenteni. A statisztikák megbízhatóságának szempontjából ezért kulcsfontosságú az optimális mintanagyság meghatározása. Bonyolítja a helyzetet, hogy a 1259-es nyilvántartási számú adatgyűjtés sokváltozós.

² A becsléni kívánt statisztika fix értékű, a számított konfidencia intervallum az, ami ahhoz képest eltérhet. Helytelen ezért azt mondani, hogy az intervallum adott valószínűséggel „tartalmazza” a statisztika tényleges értékét.

A mintanagyságnak az adatok megbízhatóságára gyakorolt hatását szimulációs eljárással becsülhetjük. Ennek során a beérkezett adatokból veszünk véletlenszerűen különböző nagyságú mintákat, és ezekből konfidencia intervallumokat számítunk. Ritkább fajok és fatermékek esetében az adatok kevésbé megbízhatók (vagyis a konfidencia intervallumok szélesebbek). Az 1. ábrán példaként bemutatott fatermékek esetében a 100-120 körüli mintanagyság már elegendőnek bizonyult megbízható statisztikák nyeréséhez. Efölött a mintanagyság fölött a konfidencia intervallum további szűkülése már nem számottevő, az átlag alig változik. A mintanagyság és a megbízhatóság közötti kapcsolat termékféleségenként és szektoronként némileg eltérő, összességében azonban megállapítható, hogy az adatszolgáltatók száma elegendő megbízható statisztikák előállításához.

Indikátorok:

Egység szintű súlyozatlan beérkezési arány: beérkezett kérések száma/összes adatszolgáltató

69 %

Tétel szintű súlyozatlan beérkezési arány: beérkezett válaszok száma/releváns adatszolgáltatók száma adathelyenként:

69 %

Egység szintű imputálási arány: imputált adatszolgáltatók száma/összes adatszolgáltató

Nem volt szükség imputálásra.

Tétel szintű imputálási arány: imputált értékek száma/összes érték adathelyenként

Nem volt szükség imputálásra.

Hibajavítások száma és aránya: javított rekordok száma/összes rekord: 195/2329

Adatszolgáltatók megkeresésével javított hibák aránya: 0,1 %

Adatfeldolgozó által javított hibák aránya: 8 %

Időszerűség: a tervezett közzététel és a leírt esemény referenciaideje közötti idő hossza

6 hónap.

2.2. Időbeli pontosság: a publikálás tervezett időpontja tartható-e, ha nem mi ennek az oka (pl. minőség-ellenőrzés, javítás)

Tartható.

2.3. Hozzáférhetőség:

Indikátorok:

Védett adatok száma és aránya:

Állami erdőgazdaságok:	71 db, 16 %
HM vagyonkezelő:	152 db, 35 %
Állami szektor:	59 db, 14 %
Közösségi szektor:	46 db, 11 %
Magánszektor:	81 db, 19 %

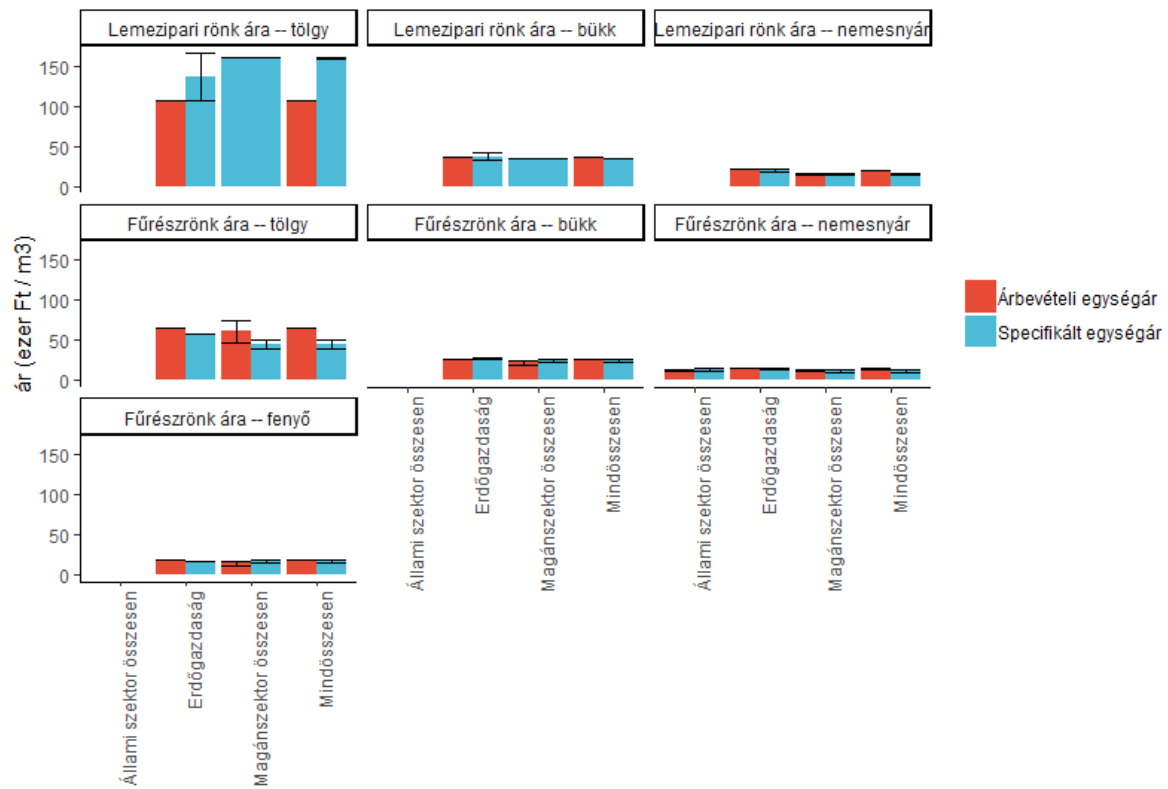
2.4. Összehasonlíthatóság és koherencia

Az előállított statisztikai adatok és velük kapcsolatban álló más adatok összehasonlítása:

Az árbevételi adatokból kiszámolható egységár a 1259-es számú adatgyűjtés *Erdei faválasztékok értékesítési árai* c. résztáblázatának statisztikáival vethető egybe. Az utóbbi táblázat az előbbtől abban különbözik, hogy az adott fatermék minősége, feldolgozottsága és az értékesítés helyszíne jobban körülhatárolt, valamint nem feltétlenül az adott évi könyvelésen alapul (specifikált egységár). Ennek ellenére a két adatlap árstatisztikái között kiugróan magas eltérésnek nem szabadna lennie. A 2. ábrán példaként bemutatott rönkféleségek árstatisztikái között az adatok megbízhatóságát megkérdőjelező különbség nem látható.

Időbeli összehasonlítás: a gazdasági, szakpolitikai és egyéb körülmények alapján az adatok időbeli változása elfogadható, magyarázható-e:

Az adott évi nettó fakitermelést, választékszerkezetet, azok értékesítését és a kapott árbevételt egyrészt a fahasználati (fakitermelési) lehetőségek, másrészt a piac határozza meg. Egyik évről a másikra hirtelen változást legfeljebb egy váratlan esemény (pl. természeti katasztrófa) okozhat. Ilyen változást az idei évben nem tapasztaltunk. A tavalyi adatokkal való összehasonlítást a statisztikai közleményben adjuk közre.

2. ábra A1259-es számú adatgyűjtés két résztáblázatából számolt rönk árak összehasonlítása. A konfidencia intervallumok 95 %-os megbízhatósági szintnek felelnek meg. A háromnál kisebb mintanagysághoz tartozó értékeket nem jelenítettük meg.